

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรในชนบทไทยประสบปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเข้าร่วม โครงการบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้มากขึ้น(วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล, 2550 : ออนไลน์) โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่การเพาะปลูกเป็นจำนวนมาก และเกษตรกรในอำเภอสันทรายเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีพื้นที่การเกษตรจำนวนมากและเกษตรกรต้องพบกับปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนเป็นอย่างมาก อำเภอสันทรายมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 59,232 ไร่ มีประชากรเป็นอันดับ 3 ของจังหวัดเชียงใหม่ รองจากอำเภอเมืองเชียงใหม่และอำเภอฝาง อำเภอสันทรายเป็นอำเภอที่มีพันธกิจเน้นการสร้างความยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน(ไทยตำบลคอตคอม, 2553 : ออนไลน์) ทั้งยังเป็นอำเภอที่มีตัวแทน หรือพ่อค้าคนกลางด้านการเกษตร และมีบริษัทที่รับซื้อสินค้าทางการเกษตรเพื่อแปรรูปจำนวนมาก ซึ่งจากการที่ตัวแทน พ่อค้าคนกลาง หรือนักลงทุน มาลงทุนทางด้านการเกษตรกับเกษตรกร ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่เกษตรกรยังพบกับปัญหาหนี้สินอย่างต่อเนื่องซึ่งการจัดทำบัญชีครัวเรือนสามารถทำให้เกษตรกรสามารถจัดการรายได้ ควบคุมรายจ่าย เกิดผลกำไรมากขึ้นนำไปสู่ความกินดีอยู่ดีของเกษตรกร นอกจากนี้ยังส่งผลให้ระดับภาระหนี้สินของเกษตรกรระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด และประเทศลดลงตามไปด้วย ในการศึกษาจะทำการศึกษาจากเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นที่1 (พึ่งตนเอง) ในปีพ.ศ.2552 จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงานสาขาแม่ใจ จำนวน 3 ชุมชน เนื่องจาก ทั้ง 3 ชุมชน เป็นชุมชนที่มีศักยภาพ เข้มแข็ง สามัคคี ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือ และมีปราชญ์ชาวบ้าน ที่ช่วยให้ความรู้ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงานสาขาแม่ใจ ทั้งยังมีจำนวนลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกินร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 114 ครัวเรือน ได้แก่ ชุมชนบ้านสันป่าสัก ตำบลสันทรายหลวง ชุมชนเมืองวะ ตำบลเมืองเต็น และ ชุมชนร้องเม็ง ตำบลหนองແຫ່ງ ซึ่งจากการเข้าไปให้ความรู้และอบรมหลักสูตรชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นที่1 (พึ่งตนเอง) ปีพ.ศ.2552 จากการอบรมดังกล่าวยังไม่ทราบผลของจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน” ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงปัญหาในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรไม่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน หรือทำบัญชีครัวเรือนแต่ไม่สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง จากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน และเหตุผลของการจัดทำและไม่จัดทำบัญชีครัวเรือน หากโครงการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรประสบความสำเร็จย่อมส่งผลให้เกษตรกรในอำเภอสันทรายมีหนี้สินลดลง หนี้สินของจังหวัดเชียงใหม่ลดลง รวมไปถึงภาระหนี้สินระดับประเทศที่จะลดลงตามไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการจัดทำบัญชีครัวเรือน

นิยามศัพท์

ปัจจัย หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นที่1 (พึ่งตนเอง)ในปีพ.ศ 2552 จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานสาขาแม่โจ้ ได้แก่ ชุมชนบ้านสันป่าสัก ตำบลสันทรายหลวง ชุมชนเมืองวะ ตำบลเมืองเต็น ชุมชนร้องเม็ง ตำบลหนองแห้ง

บัญชีครัวเรือน หมายถึง สมุดบัญชีสำหรับบันทึกรายรับ - รายจ่ายประจำครัวเรือน ซึ่งการทำบัญชีครัวเรือนจะต้องบันทึกรายรับ - รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันและสรุปผลการรับ - จ่ายของครัวเรือนทุกสิ้นเดือน